
GÜÇLÜ YURTTAŞ GÜVENLİ GELECEK KAZANAN TÜRKİYE

için
CHP PROGRAMI

EĞİTİM BÖLÜMÜ

3.5. ÖZGÜR BİREY, GÜÇLÜ GELECEK VE KALKINMA İÇİN EĞİTİM

Eğitim, tüm yurttaşların eşit olarak faydalanması gereken temel bir kamusal haktır. Cumhuriyet Halk Partisi, ulusal ve küresel gelişmelerle uyumlu, çağın ihtiyaçlarına cevap verebilen, nitelikli, çağdaş, bilimsel, laik, kamusal, parasız, eşit, erişilebilir ve kapsayıcı bir eğitim sistemi kuracaktır. Eğitim sistemiyle ilgili alınacak tüm kararlarda çocuğun ve gencin üstün yararı ilkesi gözetilecektir.

Eğitim, okul duvarlarıyla veya hayatın belirli bir dönemiyle sınırlı değildir; yaşam boyu süren, bireyi sürekli geliştiren, toplumu dönüştüren bir süreçtir. Çağın gerektirdiği dönüşümlere uyum sağlayabilen, özgür düşünen, sorgulayan, üreten, aktif sorumlu yurttaşlık bilincine sahip bireyler yetiştirmek için en önemli araçtır. Cumhuriyet Halk Partisi, yaş, kimlik, cinsiyet, inanç, aile, ekonomik durum, yerleşim yeri, engellilik durumu fark etmeksizin tüm çocukların ve yurttaşların kamusal eğitime ücretsiz erişim hakkını güvence altına alacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi yükseköğretim sisteminin dönüşümünü bir beka meselesi olarak görmektedir. Yükseköğretim sistemi insanların yetkinliklerine yatırım yapan, kamu yararını ve toplumsal faydayı gözeten, kalkınmayı destekleyen, ulusal ve küresel sorunlara çözüm üreten bir yapıya kavuşturulacaktır. Demokratik, özerk, katılımcı, kapsayıcı, şeffaf ve hesap verebilir şekilde yönetilen bir yükseköğretim sistemi hayata geçirilecektir. Yükseköğretim sistemi liyakate ve etik ilkelere dayanacak, fırsat eşitliği ve toplumsal cinsiyet eşitliğini benimseyecektir.

Toplumların geleceği, eğitim sistemlerinin yetiştirdiği bireyin yetkinliklerine, becerilerine ve birikimlerine göre şekillenir. Demokratik, özgür, adil, katılımcı ve kapsayıcı bir toplum için,

- Cumhuriyet'imizin temel ilke ve değerlerine bağlı,
- fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür,
- insanlara, hayvanlara, doğaya ve çevreye saygılı,
- 21. yüzyılın gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip,
- özgür, eleştirel ve analitik düşünebilen,
- bilimsel okuryazarlık becerileriyle donatılmış,
- dijital okuryazar ve teknolojik gelişmelere hakim,
- aktif sorumlu yurttaşlık ve demokrasi bilincine sahip,
- hayatın her alanında etik ve ahlaki değerleri gözetken,
- yaşam boyu öğrenen, gelişime ve değişime açık,
- kültürel mirasını tanıyan ve koruyan, kültür ve sanatı yaşamının parçası haline getiren,

- sürdürülebilirlik bilincine sahip, çevresel sorumluluklarının farkında olan,
- toplumsal cinsiyet eşitliği bilincine sahip, her alanda eşitliği savunan,
- küresel sorunlara duyarlı, kültürlerarası etkileşime değer veren,

sorumlu, çalışkan, özgür, yaratıcı ve üretken bireylerin yetiştirilmesini sağlamak Cumhuriyet Halk Partisi'nin öncelikli amacıdır.

Demokratik, Şeffaf, Kamucu Eğitim Sistemi

Eğitim; ülkenin kalkınması, demokratikleşmesi ve toplumsal refaha kavuşması için temel bir politika alanıdır. Cumhuriyet Halk Partisi, eğitim sistemini sosyal eşitsizlikleri ortadan kaldırmak ve toplumsal adaleti güçlendirmek için inşa etmeye kararlıdır. Cumhuriyet'imizin, sosyoekonomik koşulları veya doğduğu coğrafya fark etmeksizin tüm çocuklardan bilim insanları, sanatçılar, devlet yöneticileri çıkaran kamusal eğitim geleneği canlandırılacaktır.

Eğitim sisteminde yapılacak tüm değişiklikler; ülkenin ihtiyaçları ve halkın yararı doğrultusunda bilimsel temellere, ihtiyaçlara ve büyük veri analizlerine dayandırılacak, tüm süreçler paydaşların katılımıyla şeffaf bir biçimde yürütülecektir. Milli Eğitim Şurası eğitimin tüm paydaşlarının eşit temsil hakkı göz önünde bulundurularak gerçekleştirilecek, alınan kararlar eğitimin planlamasında yol gösterici olacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığının örgütsel yapısı, eğitimde etkinliği, niteliği ve verimliliği artıracak şekilde köklü bir düzenlemeye tabi tutulacaktır. Teftiş sistemi etkili ve verimli çalışacak şekilde yeniden yapılandırılacak, denetimler geliştirme odaklı yürütülecek, dinamik bir iyileştirme süreci planlanacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin inşa edeceği eğitim sisteminde devletin eğitim sorumluluğu, hiçbir şekilde dernek, vakıf, cemaat, tarikat, STK, siyasi yapı veya benzeri üçüncü taraflara devredilemez. Bu ilkeye aykırı hiçbir protokole, anlaşmaya, iş birliğine ve uygulamaya izin verilmeyecektir.

Zorunlu eğitim kademeleri öğrencilerin gelişimsel süreçleri göz önünde bulundurularak yapılandırılacak; Milli Eğitim Temel Kanunu'na uygun şekilde bilimsel, laik ve karma eğitim esas alınacaktır. Eğitim sisteminin tüm kademelerinde, tüm bileşenler için inanç, düşünce ve ifade özgürlüğü garanti altına alınacaktır.

Eğitim-öğretim programları bilimsel ve tarafsız olacak, çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinlikleri kazandırma hedefine yönelik hazırlanacak ve güncellenecektir. Ezberci, sınav odaklı, rekabetçi anlayış yerine; eleştirel düşünmeyi, problem çözmeyi ve birlikte öğrenmeyi teşvik eden bir eğitim anlayışı benimsenecektir. Ortaöğretime ve yükseköğretime geçişte ezberci sınavları ve dersane bağımlılığını ortadan kaldıracak, yetkinlikleri çok boyutlu ölçen fırsat eşitliğini sağlayacak bir sistem oluşturulacaktır.

Kamusal eğitim yoluyla eğitimde fırsat eşitliği sağlanacaktır. Yoksul öğrencilere barınma,

burs gibi yaşamsal destekler sunulacak, çocukların denetimsiz yapılara mecbur kalmalarına yol açan sosyal devlet eksiklikleri giderilecektir. Zorunlu durumlar dışında, taşınmalı eğitime son verilecektir. Köy okulları yeniden açılacak, gerekli yerlerde merkezi yatılı bölge okulları şartları iyileştirilerek yaygınlaştırılacaktır.

Dijital teknolojiler ve yapay zekâ araçları, öğrenme ve öğretme süreçlerinin etkinliğini artıracak ve öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandıracak biçimde, etik ve güvenlik ilkeleri göz önünde tutularak eğitim sistemine dâhil edilecektir. Yurttaşların değişen dünyaya uyum sağlaması, mesleki ve kişisel gelişimlerini sürdürebilmeleri için hayat boyu öğrenme hakkı güvence altına alınacak, bu süreçte dijital teknolojiler ve yapay zekâ etkin bir araç olarak kullanılacaktır. Tüm yurttaşların erişimine açık, ücretsiz ve erişilebilir bir dijital eğitim platformu kurulacaktır.

Yaşayan, Nitelikli, Güvenli Okullar

Cumhuriyet Halk Partisi her çocuğun iyi oluş halini, güvenli, temiz, nitelikli ve yaşanabilir bir okulda eğitim görme hakkını savunur. Eğitim ve yatırım bütçesi artırılarak kamu okullarının şartları iyileştirilecektir. Tüm okullar altyapı ve donanımlar bakımından eşit duruma getirilecek, okullar ve bölgeler arasındaki nitelik ve nicelik farkları giderilecektir. Her çocuğun ve okulun eşit olanaklara sahip olması sağlanacaktır.

Tüm devlet okullarında tam gün eğitime geçilecek, ders saatleri sosyal, sportif, sanatsal ve kültürel faaliyetleri kapsayacak şekilde düzenlenecektir. Okul bütçeleri oluşturulacak, tüm okullara öğrenci sayısı ölçüsünde ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bütçe sağlanacaktır.

Her çocuk evine en yakın devlet okuluna rahatlıkla gidebilecektir. Okullar sadece ders yapılan yerler değil, yaşam alanı olarak görülecek; mahallelerin sosyal ve kültürel merkezleri olarak konumlandırılacaktır. Okul binaları ve çevreleri çocukların keyifle vakit geçirebileceği, psikolojik ve fiziksel olarak sağlıklı gelişebileceği, güvenli ve yeşil alanlar haline getirilecektir. Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere uygun ortamlar oluşturulacak, okul yapıları çocuk dostu, erişilebilir ve sürdürülebilir biçimde tasarlanacaktır.

Tüm çocuklarımıza temiz içme suyu ve sağlıklı bir öğün okul yemeği ücretsiz olarak verilecektir. Tüm okullarda yeterli sayıda kadrolu temizlik, güvenlik ve sağlık görevlisi istihdam edilecektir. Okul binalarında afetlere ve kazalara yönelik kapsamlı risk analizleri yapılacak, güçlendirme çalışmaları tamamlanacaktır. Çocukların ve çalışanların güvenliği için gerekli tüm tedbirlerin alınması ve denetimlerin yapılması sağlanacaktır.

Temiz, güvenli, sosyal imkânlarla sahip, dijital dönüşüme entegre, yeşil alanlarla bütünleşik, çevreyle uyumlu okullar velilerin çocukları için satın almaya mecbur bırakıldığı bir hizmet olmayacaktır. Özel okullar eğitim sisteminin bir parçası olacak ancak bir mecburiyet haline gelmeyecektir. Özel okullar; eğitim-öğretim faaliyetleri, fiziksel koşullar, okul güvenliği, öğretmenlerin çalışma şartları ve fiyat politikaları açısından sıkı denetime tabi tutulacaktır.

Öğrenmeyi Seven, Yeteneklerini Geliştiren, Mutlu Çocuklar

Cumhuriyet Halk Partisi okul öncesi eğitimi bir ayrıcalık değil hak olarak tanımlamakta; çocukların bilişsel, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimlerinin temeli olarak görmektedir. 5 yaş grubu çocuklar için en az bir yıl okul öncesi eğitim ücretsiz ve zorunlu olacak; 3-4 yaş grubunun zorunlu eğitim kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Bilim ve teknoloji eğitimi güçlendirilecek, tüm çocuklarımıza bilimsel ve teknolojik okuryazarlık bilgi ve becerileri erken yaşlardan itibaren kazandırılacaktır. Erken yaşlardan itibaren verilecek eğitimlerle tüm çocukların en az bir yabancı dili iyi düzeyde okuma, anlama, yazma ve konuşma becerilerini kazanması sağlanacaktır.

Seçmeli derslerin sayısı ve çeşitliliği artırılacak, ders çizelgelerinde ulusal ve küresel gelişmelere uyumlu, bilimsel gelişmelere, dijitalleşmeye, yeşil dönüşüme, yabancı dil ve kültürlerle, sanat ve spor faaliyetlerine dair öğrencilerin ilgi alanına göre seçebileceği derslere yer verilecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin eğitim anlayışının merkezinde mutlu, özgür, üretken öğrenciler vardır. Eğitimin amacı, çocukların ve gençlerin potansiyellerini keşfetmelerine, kendilerini gerçekleştirmelerine imkân tanımaktır. Ders çizelgesinde yer alan ders saatlerinin dışında, öğrencilere ilgi duydukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri, proje çalışmaları yapmaları, kültürel etkinliklere ve sportif faaliyetlere katılmaları, öğrenci kulüpleri ile etkinlik yapmaları için zaman ve ortam sağlanacaktır.

Farklı bireysel özellikler ve gereksinimler dikkate alınarak eğitim-öğretim programları, ortamları, yöntemleri ve materyalleri tüm çocukları kapsayacak şekilde ve erişilebilir hale getirilecektir. Yapay zekâ uygulamalarıyla öğrencilerin ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş öğrenme içerikleri sunulacak, öğrencilerin akademik, sosyal veya duygusal risk göstergeleri erken tespit edilerek rehberlik ve destek hizmetleri buna göre planlanacaktır.

Kronik sağlık sorunları, engellilik durumu gibi zorunlu durumlar dışında zorunlu eğitim kapsamındaki tüm öğrencilerin örgün eğitime devam etmesi sağlanacaktır. Okula devam etmeyen öğrencilerle ilgili izleme ve takip sistemleri geliştirilecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi mesleki ve teknik eğitimi çağın teknolojik gelişmeleriyle uyumlu, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme hedefleriyle bütünleşmiş, nitelikli bir yapıya dönüştürmeyi hedeflemektedir. Mesleki ve teknik eğitim yerel, bölgesel ve ulusal ihtiyaçlara göre planlanacaktır. Yeni mesleklere, ülkenin iş gücü ihtiyacına ve çağın gereklerine uyumlu programlar, farklı uzmanlık alanlarına odaklanan tematik liseler açılacaktır. Okullar çağdaş ekipman ve teknolojilerle donatılacaktır. Mesleki ve teknik eğitime yönlendirme, uygun yaşlardan itibaren, mesleki eğilim belirleme testleri aracılığıyla, rehberlik servisleri tarafından öğrencinin ilgi ve becerilerine göre yapılacaktır.

Mesleki ve teknik eğitim çocuk işçiliğine ve emek sömürüsüne izin vermeyecek şekilde düzenlenecektir. Çocuklar iş gören değil iş öğrenen bireyler olarak hem akademik hem mesleki olarak nitelikli eğitim alacaktır.

Tüm okullara yeterli sayıda rehber öğretmen ataması yapılacaktır; öğrencilerin ruhsal, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimini destekleyen bir sistem kurulacaktır. Eğitim kurumları, dijital bağımlılık, madde bağımlılığı, akran zorbalığı ve şiddet gibi risklerle mücadelede önleyici ve koruyucu merkezler haline getirilecektir.

Yetkin, Gelişimini Sürdüren, Saygın Öğretmenler

Cumhuriyet Halk Partisi eğitim alanında planlanan dönüşümlerin gerçekleşebilmesi için öğretmenlik mesleğine hak ettiği değeri verecek; öğretmenlik saygın, güvenceli, sürekli gelişmeyi destekleyen bir meslek olarak yapılandırılacaktır. Tüm eğitim çalışanlarının haklarını ve sorumluluklarını, mesleğin statüsünü güçlendirecek biçimde tanımlayacak yasal mevzuat tüm ilgili paydaşların katılımıyla hazırlanacaktır.

Eğitim çalışanlarının maaşları ve özlük hakları iyileştirilecektir. Kesintisiz olarak uzun yıllar görev yapan öğretmenlere ücretli yenilenme izni verilecek, öğretmenlerin bu süreçte hizmetiçi eğitim programlarına katılarak kendilerini yenilemesine imkân sağlanacaktır.

Eğitim çalışanlarının tercih ettikleri sendikalarda örgütlenme hakkı desteklenecek ve eğitim çalışanlarının hak ve çıkarlarının gözetilmesinde bakanlık ve sendikalar arasında iş birliği yapılacaktır. Özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler ve idari personel için taban maaş düzenlemesi getirilecek, tüm öğretmenlerin eşit özlük haklarına ve maaşlara sahip olması sağlanacaktır.

Ücretli öğretmenlik uygulamasına son verilecek, gerçek öğretmen ihtiyacını karşılayacak şekilde kadrolu öğretmen ataması yapılacaktır. Kamuya yapılacak öğretmen atamalarında, mülakat uygulaması kaldırılacak, öğretmen atamaları bilimsel ve nesnel ölçütler doğrultusunda gerçekleştirilecektir. Okullarda eğitimcilerden oluşan bir idari personel sınıfı tanımlanacak, öğretim faaliyetleri dışındaki eğitim iş ve süreçleri bu kadrolar tarafından yürütülecektir.

Milli Eğitim Akademisi öğretmenlerin ve idarecilerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla hizmet içi eğitimler vermek üzere yapılandırılacak, aynı zamanda yüksek lisans, doktora ve akademik araştırma desteği sunan yapılar haline getirilecektir. Öğretmenliği bir uzmanlık mesleği olarak kurumsallaştırmak ve eğitim yöneticiliğini bilimsel temellere dayalı bir alana dönüştürmek için lisansüstü eğitim teşvik edilecektir.

Öğretmen yetiştirme programlarının içeriği ve yapısı gerçek sınıf gözlemlerine ve uygulamalarına ağırlık verecek, bilimsel, pedagojik ve dijital yetkinlikleri güçlendirecek şekilde düzenlenecektir. Eğitim fakülteleri bölümlerinin kontenjanları ve program içerikleri, kapsamlı veri analizleri ile öğretmen ihtiyacı doğrultusunda belirlenecektir.

Demokratik, Dinamik, Yenilikçi, Dünyaya Açık Yükseköğretim Sistemi

Cumhuriyet Halk Partisi yükseköğretim sistemini, eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet hedeflerini bütüncül bir yaklaşımla ele alan; kamu yararı güden, liyakati, fırsat eşitliğini, akademik etik değerleri, akademik özgürlükleri, özerkliği, kapsayıcı, şeffaf, katılımcı yönetimi ve öğrencileri merkeze alan bir yapıya dönüştürecektir.

Üniversite öğrencilerinin üstün yararı için eğitim, araştırma, yatırım, insan kaynağı bütçeleri ve öğrenci kontenjanları; istihdam politikaları ve kalkınma hedefleri doğrultusunda veriye dayalı olarak planlanacak, özerklik ve şeffaflık çerçevesinde paylaştırılacaktır.

YÖK kaldırılacaktır. Yükseköğretimin planlanmasını ve koordinasyonunu bütüncül bir yaklaşımla ulusal boyutta, evrensel değerlere uygun olarak yürütecek bir yapı oluşturulacaktır.

Açık öğretim sistemi dijital teknolojilerle güçlendirilerek tüm yurttaşların yaşam boyu öğrenme fırsatlarını da pekiştiren bir yapıya dönüştürülecektir.

Meslek yüksekokulları ortaöğretimdeki yetkinlikleri bir üst aşamaya taşıyacak şekilde uygulamalı, nitelikli ve istihdama odaklanan bir yapıya dönüştürülecektir.

Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin eğitime veya istihdama katılabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirici eğitim programları hayata geçirilecektir.

Nitelikli, Özerk, Demokratik, Yaşanabilir ve Topluma Katkı Sunan Üniversiteler

Üniversitelerin akademik, kurumsal ve mali özerklikleri sağlanacak, bulundukları kente, bölgeye, Türkiye'ye ve dünyaya akademik, sosyal, kültürel ve ekonomik katkı sunmaları teşvik edilecektir.

Üniversitelerde demokratik değerleri güçlendiren, etik ve eleştirel düşünceye dayalı bir sistem kurulacaktır. Kaliteye odaklanan, evrensel değerler sistemine sahip, öğrenciyi merkeze alan ve akademik iş birliğini pekiştiren bir anlayış oluşturulacaktır. Dijital, yeşil ve mor dönüşümü benimseyen, dünyaya açık bir eğitim, araştırma ve topluma hizmet ortamı oluşturulacaktır.

Üniversitelerin eğitim ve araştırma süreçlerinin kalitesini güvence altına alan mekanizmalar güçlendirilecek; yerel, ulusal ve uluslararası iş birliği olanakları artırılabilecektir.

Rektör adaylığı başvuruları liyakati ve şeffaflığı esas alan kriterlere dayanacaktır. Rektörlerin katılımcı bir şekilde seçilmeleri sağlanacaktır. Rektörlere tanınan geniş yetkiler üniversitenin seçilmiş kurullarına devredilerek daha katılımcı bir yönetim yapısı oluşturulacaktır.

Eğitim-öğretim süreçleri ortaöğretim yeterlilikleriyle eş güdümlü olarak yeniden tasarlanacaktır. Yaratıcılık, inovasyon ve eleştirel düşünce teşvik edilecektir. Disiplinlerarası yaklaşıma sahip, esnek öğrenme modelleri içeren, uluslararası akademik iş birliklerine açık, dijital teknolojilerle desteklenen bir yapı kurulacaktır.

Akademik Özgürlük, Akademik Etik ve Liyakat

Akademik özgürlükler güvence altına alınacaktır. Akademik personel politikaları akademik etik değerler, liyakat, kapsayıcılık, eşitlik, nitelikli eğitim ve araştırma yetkinliği çerçevesinde düzenlenecektir. Yurt içi ve yurt dışında öğretim üyesi yetiştirme programları etkin, verimli ve nitelikli hale getirilecektir. Kalkınmacı devletin Bilim-Teknoloji-Yenilik politika çerçevesiyle, akademisyenlerin, bilim insanlarının ve araştırmacıların özgürce bilimsel bilgi üretmesi güvence altına alınacaktır. Yeni eğitim yöntemlerini kullanan, bağımsız araştırma yapma becerilerine sahip, inovasyon yapabilen genç araştırmacılar yetiştirilecektir. Ekonomik ve toplumsal etkisi olan patent ve nitelikli yayınlar için yeni destek ve ödül mekanizmaları oluşturulacaktır.

Öğretim üyelerinin atama ve yükselme işlemleri objektif bilimsel ve akademik kriterleri karşılayan akademik çalışmalar, öğrenciye, üniversiteye, topluma katkı ve liyakat temelinde gerçekleştirilecektir. Akademik kariyerin her aşamasında mesleki gelişimi ve nitelikli üretkenliği teşvik edecek bir sistem oluşturulacaktır.

Nitelikli insan kaynağını yetiştiren, bilgi ve bilim üreterek kalkınmaya katkı yapan akademisyenlik mesleğinin saygınlığını korumak, başarılı gençlerin tercih etmesini sağlamak için özlük hakları ve koşulları iyileştirilecektir.

Öğrenci Refahı, Katılımı ve Başarısı

Üniversite öğrencilerinin barınma imkânları güvenli, yeterli, rahat ulaşılabilir hale getirilecektir. Borçlanmak yerine ihtiyaç ve başarıya dayalı burs imkânları oluşturulacaktır. Psikolojik rehberlik ve kariyer geliştirme destek mekanizmaları oluşturulacaktır.

Üniversiteye geçiş sistemi fırsat eşitliğini sağlayacak, yetkinlikleri çok boyutlu şekilde ölçen şekilde yapılandırılacak ve güvenilir hale getirilecektir. Üniversiteye başlayan öğrencilerin alanlarında nitelikli bir eğitim alması sağlanacak, yabancı dil yetkinlikleri ve dijital becerileri artırılacak, mezuniyet öncesinde araştırma, staj, iş ve uluslararası deneyim edinmeleri desteklenecek, üniversitede karar süreçlerine aktif katılımı sağlanacaktır.

Mezunların kariyer gelişimleri desteklenecek ve izlenecektir. İstihdam olanaklarını artırmak için mikro-yeterlilikler edinecekleri kurslar, stajlar, sertifikalar, ücretsiz dijital eğitim atölyeleri geliştirilecektir.

